

openbaar ministerie
ministère public

Collège des procureurs généraux

Bruxelles, le 29 avril 2014

**CIRCULAIRE N° 8/2014 DU
COLLÈGE DES PROCUREURS
GÉNÉRAUX PRÈS LES COURS
D'APPEL**

Madame/Monsieur le Procureur général,
Monsieur le Procureur fédéral,
Madame/Monsieur le Procureur du Roi,
Madame/Monsieur l'Auditeur du travail,

**OBJET : Communication des
condamnations et poursuites à charge
de fonctionnaires.**

College van Procureurs- generaal

Brussel, 29 april 2014

**OMZENDBRIEF NR. 8/2014 VAN
HET COLLEGE VAN
PROCUREURS-GENERAAL BIJ
DE HOVEN VAN BEROEP**

Mijnheer/Mevrouw de Procureur-generaal,
Mijnheer de Federale Procureur,
Mijnheer/Mevrouw de Procureur des
Konings,
Mijnheer/Mevrouw de Arbeidsauditeur,

**BETREFT: Mededeling van vervolgingen
en veroordelingen van ambtenaren.**

Secrétariat du Collège des procureurs généraux -
Rue Ernest Allard 42 - 1000 Bruxelles
Tél. : 02/500 86 01 - Fax : 02/500 86 13
e-mail : secr.colpg@just.fgov.be

Secretariaat van het College van Procureurs-
generaal - Ernest Allardstraat 42 - 1000 Brussel
Tel.: 02/500 86 01 - Fax: 02/500 86 13
E-mail: secr.colpg@just.fgov.be

<u>TABLES DES MATIERES</u>		<u>INHOUDSTAFEL</u>
I. INTRODUCTION	3	I. INLEIDING
II. BASES LÉGALES	4	II. WETTELIJKE BASIS
III. CHAMP D'APPLICATION RATIONAE PERSONAE	7	III. TOEPASSINGSGEBIED RATIONAE PERSONAE'
IV. DIRECTIVES	9	IV. RICHTLIJNEN
4.1 Communication en cas de condamnation	9	4.1 Mededeling van veroordelingen
4.2 Communication en cas d'enquête ou de poursuites	9	4.2 Mededeling ingeval van lopende vooronderzoeken of vervolgingen
4.3 Modalités concrètes de communication	12	4.3 Concrete mededelingsmodaliteiten
4.3.1 Instance chargée de la communication	12	4.3.1 Instantie die voor de mededeling moet instaan
4.3.2 Autorité compétente pour recevoir l'information	13	4.3.2 Overheid die bevoegd is om informatie te ontvangen
4.3.3 Communication complémentaire pour les professions médicales et paramédicales	15	4.3.3 Bijkomende mededeling voor medische en paramedische beroepen
4.3.4 Contenu de l'information à transmettre	15	4.3.4 Inhoud van de mee te delen informatie
<i>a. Enquête ou poursuites en cours</i>		<i>a. Lopend onderzoek of lopende vervolging</i>
<i>b. Condamnation</i>		<i>b. Veroordeling</i>

I. INTRODUCTION

Il s'impose, dans certaines situations, de porter à la connaissance d'une autorité disciplinaire ou administrative, l'existence de poursuites pénales ou d'une condamnation pénale à charge d'une personne dont elle relève.

Plusieurs considérations le justifient :

- la préservation de la qualité, de l'intégrité et de l'honorabilité du service public : les personnes qui travaillent au sein d'un service public ou qui participent à la réalisation de missions de service public doivent avoir une attitude irréprochable compte tenu des responsabilités et des fonctions qu'elles exercent, ainsi que des attentes légitimes et de la confiance que la population place ou est contrainte de placer en elles ;

- des mesures de type disciplinaire ou administratif¹ peuvent être rendues nécessaires par l'existence de poursuites ou d'une condamnation, et il appartient au ministère public d'en informer l'autorité disciplinaire ou administrative pour que celle-ci puisse exercer ses compétences ;

- une condamnation pénale peut avoir de plein droit des effets sur le statut de la personne condamnée (interdiction d'exercer certaines fonctions, destitution, etc.), et le ministère public doit en assurer l'exécution.

I. INLEIDING

In sommige gevallen kan het nodig zijn om aan een tuchtrechtelijke of administratieve overheid mee te delen dat tegen een persoon die onder de bevoegdheid van deze overheid valt een strafrechtelijke vervolging ingesteld werd of dat betrokkene op strafrechtelijk vlak veroordeeld werd.

Een dergelijke mededeling kan omwille van verschillende redenen gerechtvaardigd zijn:

- het garanderen van de kwaliteit, de integriteit en de goede naam van de overheidsdienst: personen die voor een overheidsdienst werken of een bijdrage aan een opdracht van openbare dienst leveren, moeten, omwille van de verantwoordelijkheden die gepaard gaan met de uitoefening van hun functie, van onberispelijk gedrag zijn en dienen bovendien te beantwoorden aan de legitieme verwachtingen en het vertrouwen dat de bevolking in hen stelt of moet kunnen stellen.

- tuchtrechtelijke of administratiefrechtelijke maatregelen² kunnen noodzakelijk worden t.g.v. vervolgingen of veroordelingen en het is het openbaar ministerie dat ervoor moet zorgen dat de tuchtrechtelijke of administratieve overheid hiervan in kennis gesteld wordt, zodanig dat deze laatste haar bevoegdheden kan uitoefenen.

- een strafrechtelijke veroordeling kan van rechtswege gevolgen hebben voor het statuut van de veroordeelde (verbod om bepaalde functies uit te oefenen, ontzetting uit het ambt, enz), en het is dan ook in deze hypothese dat het openbaar ministerie voor de mededeling ervan moet instaan.

¹ Comme par exemple le retrait de l'arme d'un fonctionnaire de police, ou le déplacement d'un fonctionnaire dans un nouveau service.

² Bijvoorbeeld een politiefunctaris die geen wapen meer mag dragen of de overplaatsing van een ambtenaar naar een nieuwe dienst.

- en organisant certaines professions ou en subordonnant leur exercice à un régime d'autorisation, l'autorité publique se porte en quelque sorte garant aux yeux du public de l'honorabilité de leurs titulaires ;

- door sommige beroepen te organiseren of de uitoefening ervan aan een officiële machtiging te onderwerpen staat de overheid in zekere zin in de ogen van het publiek garant voor de waardigheid van degenen die in deze beroepen actief zijn.

II. BASES LÉGALES

Plusieurs bases légales habilent le ministère public à porter à la connaissance d'un tiers l'existence de poursuites ou d'une condamnation :

- L'article 1380 al. 2 du Code judiciaire, introduit par la loi du 27 décembre 2012 portant des dispositions diverses en matière de justice, dispose désormais que « *Le ministère public décide de la communication et de la copie des actes d'instruction et de procédure dans le cadre d'affaires disciplinaires ou à des fins administratives* »³ ;

- Plusieurs textes légaux prévoient de manière spécifique l'obligation pour le ministère public d'informer une autorité de l'existence de poursuites ou d'une condamnation. On peut songer par exemple aux articles 14 et 38 de la Loi organique du contrôle des services de police et de renseignement et de l'Organe de coordination pour l'analyse de la menace du 18 juillet 1991.

II. WETTELIJKE BASIS

Het openbaar ministerie kan zich op meerdere wettelijke bepalingen baseren om vervolgingen of veroordelingen aan een derde partij mee te delen:

- In lid 2 van artikel 1380 van het Gerechtelijk Wetboek, dat ingevoegd werd door de wet van 27 december 2012 houdende diverse bepalingen betreffende justitie, wordt voortaan het volgende bepaald: "*Het openbaar ministerie oordeelt over de mededeling of de afgifte van een afschrift van akten van onderzoek en van rechtspleging in het kader van tuchtzaken of voor administratieve doeleinden.*"⁴.

- Een aantal wetteksten legt specifiek de verplichting voor het openbaar ministerie vast om een overheid in kennis te stellen van een vervolging of een veroordeling, bijvoorbeeld de artikelen 14 en 38 van de wet van 18 juli 1991 tot regeling van het toezicht op de politie- en inlichtingendiensten en op het Coördinatieorgaan voor de Dreigingsanalyse.

³ Comme rappelé dans la circulaire n° COL 5/2013 du Collège des procureurs généraux, l'exposé des motifs précédant la loi du 27 décembre 2012 mentionne que « Ceci résout le problème délicat concernant la compétence du ministère public de remettre à l'autorité disciplinaire l'information nécessaire afin de suspendre temporairement un fonctionnaire, professeur, médecin, fonctionnaire de police, etc..., en attendant le résultat définitif de la procédure pénale ou une autre mesure administrative. (...) Ceci donne également une base juridique explicite pour la communication de jugements ou arrêts à l'autorité disciplinaire ».

⁴ In omzendbrief COL 5/2013 van het College van Procureurs-generaal werd herinnerd aan het feit dat in de memorie van toelichting bij de wet van 27 december 2012 het volgende vermeld werd: "Daarmee wordt het heikele probleem opgelost nopens de bevoegdheid van het openbaar ministerie om aan de tuchtverheid bijvoorbeeld de noodzakelijke informatie te verlenen om een ambtenaar, leraar, geneesheer, politieambtenaar, enz... tijdelijk te schorsen in afwachting van de definitieve uitkomst van de strafprocedure of een andere administratieve maatregel. (...) Het geeft ook een duidelijke juridische grondslag voor de mededeling van vonnissen of arresten aan die tuchtverheid."

- Chargé de la mise à exécution des décisions judiciaires en matière pénale, le ministère public doit mettre à exécution les condamnations prononcées par les cours et tribunaux, comme par exemple celles prévues par les articles 31, 1° ou 6° in fine, 32 et 33 du Code pénal ou celles prévues par le Code pénal militaire.

- On citera également le nouvel article 382quater du Code pénal, introduit par la loi du 14 décembre 2012 améliorant l'approche des abus sexuels et des faits de pédophilie dans une relation d'autorité, qui permet au tribunal correctionnel d'ordonner la transmission de la partie pénale du dispositif d'un jugement lorsqu'une personne est condamnée sur base des articles 372 à 377, 379 à 380ter et 381 du Code pénal, et qu'elle est par ailleurs en contact, en raison de son état ou de sa profession avec des mineurs d'âge.

- Aangezien het openbaar ministerie de rechterlijke beslissingen in strafzaken ten uitvoer moet leggen, geldt dit dus ook voor alle door de hoven en rechtbanken uitgesproken veroordelingen, die, bijvoorbeeld, in de artikelen 31, 1° of 6°, 32 en 33 van het Strafwetboek of in het Militair Strafwetboek vastgelegd werden.

- Verder kan nog verwezen worden naar het door de wet van 14 december 2012 tot verbetering van de aanpak van seksueel misbruik en feiten van pedofilie binnen een gezagsrelatie ingevoerde artikel 382quater van het Strafwetboek, dat de correctionele rechtbank de mogelijkheid biedt om de mededeling van het strafrechtelijke gedeelte van het beschikkend gedeelte van een vonnis te bevelen wanneer een persoon veroordeeld wordt op basis van de artikelen 372 tot 377, 379 tot 380ter en 381 van het Strafwetboek en wanneer betrokkene wegens zijn hoedanigheid of beroep contact heeft met minderjarigen.

- L'article 21bis du Code d'instruction criminelle dispose que : « Sans préjudice des dispositions des lois particulières et de l'application des articles 28quinquies, § 2, 57, § 2, et 127, § 2, il est statué sur la demande de la personne directement intéressée de consulter le dossier ou d'en obtenir copie par le juge d'instruction, conformément à l'article 61ter, ou par le ministère public, en fonction de l'état de la procédure.

Est considérée comme personne directement intéressée : l'inculpé, la personne à l'égard de laquelle l'action publique est engagée dans le cadre de l'instruction, la personne soupçonnée, la partie civilement responsable, la partie civile, celui qui a fait une déclaration de personne lésée, ainsi que ceux qui sont subrogés dans leurs droits ou les personnes qui les représentent en qualité de mandataire ad hoc, de curateur, d'administrateur provisoire, de tuteur ou de tuteur ad hoc.

Dans tous les autres cas, la décision sur l'autorisation de consulter le dossier ou d'en obtenir copie est prise par le ministère public, même pendant l'instruction. »

- Enfin, l'article 125 du tarif criminel demeure la base légale résiduaire permettant au ministère public de transmettre des copies à des tiers.

D'anciennes circulaires, généralement limitées au territoire d'un ressort, contiennent des instructions quant à la communication d'informations relatives à des poursuites ou condamnations à charge de fonctionnaires.

Il paraît opportun de mettre à jour ces directives et les harmoniser pour l'ensemble du Royaume.

Lorsque des règles sont déjà contenues dans d'autres circulaires pour des professions déterminées, il y sera renvoyé.

- Artikel 21bis van het Wetboek van Strafvordering bepaalt dat: "Onverminderd de bepalingen in de bijzondere wetten en de toepassing van de artikelen 28quinquies, § 2, 57, § 2, en 127, § 2, wordt over het verzoek van de rechtstreeks belanghebbende om inzage te verlenen van het dossier of er een afschrift van te verkrijgen geoordeeld door de onderzoeksrechter overeenkomstig artikel 61ter of door het openbaar ministerie, naargelang van de stand van de procedure.

Als rechtstreeks belanghebbende wordt beschouwd: de inverdenkinggestelde, degene tegen wie de strafvordering is ingesteld in het kader van het gerechtelijk onderzoek, de verdachte, de burgerrechtelijk aansprakelijke partij, de burgerlijke partij, degene die een verklaring van benadeelde persoon heeft afgelegd, evenals degenen die in hun rechten getreden zijn of die hen als lasthebber ad hoc, curator, voorlopig bewindvoerder, voogd of voogd ad hoc vertegenwoordigen.

In alle andere gevallen wordt de beslissing over het verlenen van inzage van het dossier of het verkrijgen van een afschrift ervan genomen door het openbaar ministerie, zelfs tijdens het gerechtelijk onderzoek."

- Tot slot is er ook nog artikel 125 van het algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken, dat de algemene basis vormt voor het bezorgen van afschriften aan derden door het openbaar ministerie.

In vroegere – vooral ressortelijke – omzendbrieven werden eveneens richtlijnen opgenomen voor de mededeling van informatie over vervolgingen of veroordelingen van ambtenaren.

Het lijkt thans opportuun om deze richtlijnen te actualiseren en voor gans België te uniformeren.

Er zal in dit opzicht verwezen worden naar de regels die voor sommige beroepen desgevallend reeds in andere circulaires opgenomen werden.

III. CHAMP D'APPLICATION RATIONAE PERSONAE

Les présentes directives s'appliquent aux catégories de personnes décrites ci-dessous. Il appartient au procureur du Roi ou à l'auditeur du travail de s'enquérir, pendant l'enquête et au plus tard lors de l'audience, de la profession ou de l'activité de la personne poursuivie⁵.

3.1. Les agents contractuels et statutaires de la fonction publique, quelle que soit l'entité dont ils relèvent, en ce compris les militaires et les fonctionnaires de police.

3.2. Les personnes travaillant dans le secteur de l'enfance et de la jeunesse.

3.3. Les professions organisées sous la forme d'ordres professionnels : avocats, huissiers de justice, notaires, médecins, pharmaciens, dentistes, kinésithérapeutes vétérinaires, architectes, comptables, experts-comptables et conseillers fiscaux, réviseurs d'entreprise, géomètres, agents immobiliers.

III. TOEPASSINGSGBIED RATIONAE PERSONAE'

De richtlijnen uit deze omzendbrief zijn van toepassing op de hieronder opgesomde categorieën van personen. Het is de procureur des konings of de arbeidsauditeur die tijdens het onderzoek en ten laatste op de zitting inlichtingen zal moeten inwinnen over het beroep of de activiteiten van de persoon die vervolgd wordt⁶.

3.1. Contractuele en statutaire personeelsleden van een overheidsdienst, ongeacht de instantie waartoe zij behoren, de militairen en de politieambtenaren inbegrepen.

3.2. Personen die in de jeugdsector tewerkgesteld zijn.

3.3. Beroepen die in een beroepsorde georganiseerd zijn: advocaten, gerechtsdeurwaarders, notarissen, geneesheren, apothekers, tandartsen, kinesitherapeuten, dierenartsen, architecten, boekhouders, accountants en belastingconsulenten, bedrijfsrevisoren, landmeters en immobiliënmakelaars.

⁵ Le registre national ne constitue pas une source d'information suffisante, de par la multiplicité des professions qu'il répertorie et parce qu'il n'est pas mis à jour de manière systématique. Par ailleurs, obtenir l'information précise sur l'activité ou la profession exercée par la personne poursuivie ne sera pas toujours chose aisée ; le nécessaire devra être fait par le procureur du Roi ou l'auditeur du travail dès lors que le dossier contient une indication à ce sujet.

⁶ Het Rijksregister volstaat niet als informatiebron omdat hierin al te veel beroepen geregistreerd zitten en het bovendien niet systematisch bijgehouden wordt. Het inwinnen van precieze informatie over de activiteit of het beroep van een persoon tegen wie vervolging ingesteld werd, zal overigens niet altijd een eenvoudige zaak zijn, en het is de procureur des konings of de arbeidsauditeur die ter zake het nodige zal moeten doen wanneer hierover in het dossier een aanwijzing terug te vinden is.

3.4. Les professions médicales et paramédicales, hormis celles organisées sous forme d'ordres professionnels : infirmiers. Les professions paramédicales sont celles visées par l'arrêté royal du 2 juillet 2009 (M.B., 17 août 2009), à savoir les assistants en pharmacie, les audiologues, les bandagistes, orthésistes et prothésistes, les diététiciens, les ergothérapeutes, les laborantins, les logopèdes, les orthoptistes, les podologues, les personnes travaillant dans l'imagerie médicale, et enfin les personnes assurant le transport de patients.

3.5. Les bourgmestres, échevins et conseillers de CPAS.

A l'inverse, les conseillers communaux ne sont pas concernés par la présente circulaire : élus directement, ils ne peuvent pas être sanctionnés sur un plan disciplinaire.

3.6. Les personnes qui travaillent dans le secteur de la sécurité privée ou particulière et celles qui exercent la profession de détective privé.

3.7 Les personnes qui participent à l'exercice de missions de service au public ou qui sont investies de la confiance publique⁷.

Deux types de critères doivent être pris en considération pour ces personnes :

1° le secteur d'activités dans lequel elles travaillent. On songe par exemple à des personnes qui travaillent dans des entreprises de transport public, des entreprises de télécommunications, des hôpitaux, des écoles et établissements d'enseignement. On songe également aux représentants des cultes reconnus en Belgique et les représentants des communautés philosophiques non confessionnelles.

3.4. Medische en paramedische beroepen die niet in de vorm van een beroepsorde georganiseerd worden: verpleegkundigen. De paramedische beroepen werden vastgelegd in het koninklijk besluit van 2 juli 2009 (B.S. van 17 augustus 2009), namelijk apothekersassistenten, audiologen, bandagisten, orthesisten, prothesisten, diëtisten, ergotherapeuten, laboranten, logopedisten, orthoptisten, podologen, personen die in de medische beeldvorming actief zijn, en personen die patiënten vervoeren.

3.5. Burgemeesters, schepenen en OCMW-raadsleden

De gemeenteraadsleden daarentegen vallen niet onder het toepassingsgebied van deze omzendbrief aangezien zij rechtstreeks verkozen worden, kunnen zij niet gesanctioneerd worden op tuchtrechtelijk vlak.

3.6. Personen die in de private of de bijzondere veiligheidssector actief zijn of het beroep van privé-detective uitoefenen.

3.7. Personen die een bijdrage leveren aan een opdracht van openbare dienst of die het publieke vertrouwen genieten⁸.

Voor deze personen moeten twee criteria in aanmerking genomen worden:

1° de activiteitssector waarin zij tewerkgesteld zijn, bijvoorbeeld personen die voor een openbare vervoersmaatschappij, een telecombedrijf, een ziekenhuis, school of onderwijsinstelling actief zijn, en verder vertegenwoordigers van de in België erkende erediens en de niet-confessionele filosofische gemeenschappen.

⁷ Attention : certains membres de certaines sociétés anonymes de droit public sont encore placés sous un régime statutaire comparable à celui des fonctionnaires

⁸ Opgelet: sommige leden van bepaalde naamloze vennootschappen van publiek recht werken nog onder een statuut dat vergelijkbaar is met dat van de ambtenaren.

2° le type de fonctions qu'elles exercent : elles ont des contacts avec le public ou sont investies de responsabilités qui ont une influence directe sur le public.

3.8. Les professions qui collaborent avec la justice : experts judiciaires, traducteurs, interprètes et personnes physiques ou morales telles que les dépanneurs ou les entreprises de pompes funèbres.

IV. DIRECTIVES

4.1 Communication en cas de condamnation

Toutes les condamnations à une peine criminelle ou correctionnelle, en ce compris les peines en matière de roulage, doivent être communiquées à l'autorité dont relève la personne condamnée.

Cette communication doit intervenir dès que la condamnation est coulée en force de chose jugée.

4.2 Communication en cas d'enquête ou de poursuites

Communiquer à un tiers l'existence de poursuites pénales est une tâche délicate, en ce qu'il convient de concilier plusieurs intérêts :

- des impératifs de sécurité publique peuvent justifier que des mesures provisoires de type administratif ou disciplinaire soient prises sans attendre le prononcé d'une décision au fond ;
- la personne concernée bénéficie de la présomption d'innocence ;
- le bon déroulement de l'enquête doit être préservé.

2° het type functie dat uitgeoefend wordt: hebben zij contact met het publiek of hebben zij verantwoordelijkheden die een rechtstreekse invloed op het publiek kunnen hebben.

3.8. Beroepen die met justitie samenwerken: gerechtelijke deskundigen, vertalers, tolken en fysieke of rechtspersonen zoals takendiensten of begrafenisondernemingen.

IV. RICHTLIJNEN

4.1 Mededeling van veroordelingen

Alle veroordelingen tot een criminele of correctionele straf, met inbegrip van verkeersinbreuken, moeten aan de overheid meegedeeld worden onder wiens bevoegdheid de veroordeelde persoon valt.

Deze mededeling moet gebeuren zodra de veroordeling in kracht van gewijsde getreden is.

4.2. Mededeling van lopende vooronderzoeken of vervolgingen

Het meedelen van een tegen een persoon ingestelde strafvervolging is een delicate aangelegenheid, waarbij verschillende overwegingen samengebracht moeten worden:

- het kan omwille van de openbare veiligheid gerechtvaardigd zijn dat voorlopige administratieve of tuchtmaatregelen genomen worden zonder dat moet gewacht worden op een uitspraak ten gronde.
- de betrokken persoon moet zich kunnen beroepen op het vermoeden van onschuld.
- het goede verloop van het onderzoek moet gewaarborgd worden.

Au vu de la complexité et de la diversité des situations qui peuvent se présenter, il n'est pas possible de définir des règles précises qui entraîneraient de manière automatique la nécessité pour le parquet d'informer de l'existence d'une enquête menée en cause de l'une des personnes visées par la présente circulaire.

Aussi, il conviendra de procéder à une appréciation au cas par cas, au regard des **quatre critères généraux cumulatifs** suivants :

- la gravité des faits, qui doit être appréciée au regard de la sécurité publique et du danger que les éléments du dossier paraissent représenter pour les tiers (principes de nécessité et de proportionnalité) : il s'agit d'éviter que de nouvelles victimes viennent s'ajouter aux précédentes après intentement des poursuites.

- le lien entre l'infraction qui aurait été commise et la profession exercée par la personne visée par l'enquête, ou la répercussion que le type d'infraction peut avoir sur l'exercice de cette profession ou sur la confiance que la population doit placer en la personne suspectée ; la nature de la fonction ou de la profession exercées par l'intéressé peut constituer un élément d'appréciation utile.

- l'intérêt de l'enquête : la communication ne met pas en péril la conduite de l'information ou de l'instruction.

Gezien de uiteenlopende situaties en de complexe aard ervan is het niet mogelijk precieze regels uit te werken op basis waarvan de parketten op een automatische manier verplicht zouden worden om mee te delen dat een onderzoek geopend werd tegen een lid van één van de beroepscategorieën op wie deze omzendbrief van toepassing is.

Op grond van volgende **vier algemene cumulatieve criteria** zal dan ook geval per geval beoordeeld moeten worden of een dergelijke mededeling al dan niet opportuun is:

- de ernst van de feiten, die ingeschat moet worden vanuit het oogpunt van de openbare veiligheid en de risico's die de elementen van het dossier voor derden (lijken in te) kunnen inhouden (principes van de noodzakelijkheid en de proportionaliteit): de bedoeling hiervan bestaat erin te vermijden dat na het instellen van de vervolging nog nieuwe slachtoffers gemaakt worden.

- het verband tussen het misdrijf dat gepleegd zou zijn en het beroep dat door de persoon uitgeoefend wordt op wie het onderzoek betrekking heeft, of de gevolgen die een dergelijk misdrijf kan hebben voor de uitoefening van dit beroep of het vertrouwen van de bevolking in de verdachte. De aard van de functie of beroep kan in dit opzicht een relevant beoordelingscriterium zijn.

- het belang van het onderzoek: de mededeling brengt de voortzetting van het opsporingsonderzoek of het gerechtelijk onderzoek niet in het gedrang.

- l'état de la procédure : lorsqu'un mandat d'arrêt a été délivré, ou si une juridiction de fond a été saisie (décision de renvoi ou citation directe), on peut procéder plus aisément à la communication de l'existence de poursuites, si les trois autres critères sont remplis. Une plus grande prudence sera de mise lorsque la procédure en est au stade de l'information ou de l'instruction – hors mandat d'arrêt.

Si un juge d'instruction est saisi, il est indiqué de solliciter son avis avant de procéder à une communication, pour s'assurer que celle-ci ne nuira pas à l'instruction en cours.

Lorsque la communication doit être faite par le procureur du Roi ou l'auditeur du travail (voir point 4.3.1), celui-ci sollicitera l'avis du procureur général s'il a un doute quant à l'application des critères susmentionnés.

Il ne sera pas perdu de vue que la loi⁹ impose la communication systématique de toute information ou instruction ouverte à charge de certaines professions :

- het stadium van de rechtspleging: wanneer een aanhoudingsbevel afgeleverd werd of de zaak aan een rechtcollege voorgelegd werd voor een uitspraak ten gronde (beslissing tot verwijzing of rechtstreekse dagvaarding), is het makkelijker om het bestaan van vervolgingen mee te delen, zij het op voorwaarde dat de drie andere criteria vervuld zijn. Er zal evenwel een hogere mate van voorzichtigheid aan de dag gelegd moeten worden indien de zaak zich in het stadium van het opsporingsonderzoek of het gerechtelijk onderzoek bevindt, zonder dat er sprake is van een aanhouding.

Wanneer de zaak zich bij de onderzoeksrechter bevindt, is het aangewezen ook diens advies in te winnen alvorens over te gaan tot een mededeling, zodat zeker is dat het lopende onderzoek niet geschaad wordt.

Indien het de procureur des konings of de arbeidsauditeur (zie punt 4.3.1.) is die voor de mededeling moet instaan, moet het advies van de procureur-generaal ingewonnen worden wanneer er twijfel bestaat over de hierboven vermelde criteria.

Er mag niet uit het oog verloren worden dat de wet¹⁰ oplegt dat voor bepaalde beroepscategorieën systematisch gecommuniceerd moet worden dat een opsporings- of gerechtelijk onderzoek geopend werd, nl.:

⁹ Voy. Également la Circulaire n° COL 4/2003 relative à la discipline des services de police.

¹⁰ Zie ook Omzendbrief nr. COL 4/2003 mbt tuchtstatuut van de personeelsleden van de politiediensten.

- l'article 14 de la loi du 18 juillet 1991 organique du contrôle des services de police et de renseignement et de l'Organe de coordination pour l'analyse de la menace impose au procureur du Roi, à l'auditeur du travail, au procureur fédéral ou au procureur général près la Cour d'appel, selon le cas, d'informer le président du Comité P chaque fois qu'une information ou qu'une instruction pour un crime ou un délit est ouverte à charge d'un membre d'un service de police et de l'Organe de coordination pour l'analyse de la menace ;

- l'article 38 de la même loi impose aux mêmes autorités judiciaires l'obligation d'informer le président du Comité R chaque fois qu'une information ou une instruction pour crime ou délit est ouverte à charge d'un membre d'un service de renseignement ou de l'Organe de coordination pour l'analyse de la menace.

Il y a lieu également d'être attentif à la jurisprudence actuelle du Conseil d'Etat qui considère que les dispositions permettant à l'autorité disciplinaire d'attendre l'issue de la procédure pénale pour entreprendre une action disciplinaire ne constitue qu'une faculté pour elle et que cette faculté ne dispense pas l'autorité disciplinaire de l'application à son action du principe du délai raisonnable¹¹.

4.3 Modalités concrètes de communication

4.3.1. Instance chargée de la communication

- Artikel 14 van de wet van 18 juli 1991 tot regeling van het toezicht op de politie- en inlichtingendiensten en op het Coördinatieorgaan voor de Dreigingsanalyse legt de procureur des konings, de arbeidsauditeur, de federale procureur of de procureur-generaal bij het hof van beroep op om, naargelang het geval, de voorzitter van het Vast Comité P op de hoogte te brengen telkens tegen een lid van een politiedienst en het Coördinatieorgaan voor de Dreigingsanalyse een opsporingsonderzoek of een gerechtelijk onderzoek wegens een misdaad of wanbedrijf wordt ingesteld.

- Artikel 38 van deze wet verplicht bovendien dezelfde gerechtelijke overheden om de voorzitter van het Comité I op de hoogte te brengen telkens tegen een lid van een inlichtingdienst of van het Coördinatieorgaan voor de Dreigingsanalyse een opsporingsonderzoek of een gerechtelijk onderzoek wegens een misdaad of wanbedrijf wordt ingesteld.

Er moet ook rekening gehouden worden met de huidige stand van de rechtspraak van de Raad van State, waarin overwogen wordt dat de bepalingen die de tuchtoverheid toelaten om het einde van de strafrechtelijke procedure af te wachten vooraleer tuchtrechtelijke vervolging in te stellen, enkel een mogelijkheid zijn, en dat deze mogelijkheid de tuchtoverheid er niet van ontslaat om in het kader van de ingestelde vervolgingen het principe van de redelijke termijn in acht te nemen¹².

4.3. Concrete mededelingsmodaliteiten

4.3.1. Instantie die voor de mededeling moet instaan

¹¹ Voy. not. l'arrêt de principe n° 190.728 du 20 février 2009 du Conseil d'Etat, rendu en assemblée générale, en cause de Darville contre la Région Wallonne.

¹² Cf. principearrest nr. 190.728 van 20 februari 2009 van de Raad van State, dat in algemene vergadering uitgesproken werd in de zaak Darville tegen het Waals Gewest.

C'est en règle le **procureur du Roi ou l'auditeur du travail** qui est chargé de procéder aux communications de poursuites et de condamnations conformément à la présente circulaire.

Toutefois, le **procureur général** est responsable de la communication pour les catégories professionnelles suivantes : magistrats, avocats, notaires, huissiers, bourgmestres et échevins, agents relevant du SPF Justice, et personnes qui ont des attributions de police judiciaire. Il appartient en ces cas au procureur du Roi de fournir au procureur général, sans délai, toutes les informations utiles.

De même, le procureur général procède également aux communications relatives aux arrêts de condamnation prononcés par les cours d'appel.

4.3.2. Autorité destinataire de l'information

Agents contractuels ou statutaires d'un service public de l'Etat fédéral, d'une Région ou d'une Communauté : au ministre compétent.

Membres d'un service de police : aux autorités telles qu'elles sont déterminées par la circulaire n° COL 4/2003 du Collège des procureurs généraux

Militaires : au SPF Défense – Direction générale Human Resources, conformément aux instructions contenues dans la circulaire n° COL 1/2004 du Collège des procureurs généraux.

In principe is het de **procureur des konings of de arbeidsauditeur** die overeenkomstig deze omzendbrief moet zorgen voor de mededeling van vervolgingen of veroordelingen.

Niettemin is het de **procureur-generaal** die verantwoordelijk is voor deze mededeling wanneer het één van de volgende beroepscategorieën betreft: magistraten, advocaten, notarissen, gerechtsdeurwaarders, burgemeesters en schepenen, personeelsleden van de FOD Justitie en personen met bevoegdheden van gerechtelijke politie. In deze gevallen moet de procureur des konings onverwijld alle relevante informatie aan de procureur-generaal bezorgen.

De procureur-generaal staat ook in voor de mededeling van arresten van veroordeling die door de hoven van beroep geveld worden.

4.3.2. Overheid die bevoegd is om informatie te ontvangen

Contractuele of statutaire personeelsleden van een federale overheidsdienst en van de gewesten of gemeenschappen: de mededeling dient te gebeuren aan de bevoegde minister.

Leden van een politiedienst: mededeling aan de overheden die vastgelegd werden in omzendbrief COL 4/2003 van het College van Procureurs-generaal.

Militairen: mededeling aan de FOD Landsverdediging – Algemene Directie Human Resources, overeenkomstig de richtlijnen uit omzendbrief COL 1/2004 van het College van Procureurs-generaal.

Agents communaux : au Bourgmestre

Agents provinciaux : au Gouverneur de la province

Bourgmestre : au ministre compétent

Echevins : au Gouverneur de la province

Conseillers CPAS : au président du Collège provincial.

Membre d'un ordre professionnel : au responsable de l'Ordre concerné.

Personnes actives dans le secteur de la sécurité privée ou particulière et détectives privés : au SPF Intérieur – Direction Sécurité Privée, conformément à la circulaire n° COL 12/2009 du Collège des procureurs généraux.

Les personnes qui participent à l'exercice de missions de service au public ou qui sont investies de la confiance publique : l'employeur (exemple : l'école, Belgacom, Bpost, SNCB, De Lijn, etc.). S'il s'agit du représentant d'un culte reconnu ou d'une communauté philosophique non confessionnelle, il conviendra de s'adresser au responsable dudit culte ou de ladite communauté philosophique.

Personnes travaillant dans le secteur de l'enfance ou de la jeunesse : l'employeur

Personnes qui collaborent avec la justice (experts judiciaires, traducteurs, interprètes et personnes physiques ou morales telles que les dépanneurs ou les entreprises de pompes funèbres): le procureur général compétent veille à une bonne diffusion de l'information au sein du ministère public (voir également point 3.8 ci-dessus).

Personeelsleden van de gemeentes: mededeling aan de burgemeester.

Personeelsleden van de provincies: mededeling aan de provinciegouverneur.

Burgemeester: mededeling aan de bevoegde minister.

Schepenen: mededeling aan de provinciegouverneur.

OCMW-raadsleden: mededeling aan de voorzitter van het provinciecollege.

Leden van een beroepsorde: mededeling aan de verantwoordelijke van de betrokken orde.

Personen die in de private of de bijzondere veiligheid actief zijn of het beroep van privédetective uitoefenen: mededeling aan de FOD Binnenlandse Zaken – Directie Private Veiligheid, overeenkomstig de richtlijnen uit omzendbrief COL 12/2009 van het College van Procureurs-generaal.

Personen die een openbare dienst verlenen of die het publieke vertrouwen genieten: mededeling aan de werkgever (vb. onderwijsinstelling, Belgacom, Bpost, NMBS, De Lijn, etc.). Indien het gaat om een vertegenwoordiger van een erkende eredienst of een niet-confessionele filosofische gemeenschap, moet de mededeling gebeuren aan de verantwoordelijke van de betrokken eredienst of filosofische gemeenschap.

Personen die in de jeugdsector actief zijn: mededeling aan de werkgever.

Personen die met justitie samenwerken (gerechtelijke deskundigen, vertalers, tolken en fysieke of rechtspersonen zoals de herstellende of de begrafenisondernemingen): de bevoegde procureur-generaal waakt voor de goede verspreiding van de informatie binnen het openbaar ministerie (zie ook hierboven punt 3.8).

4.3.3. Communication complémentaire pour les professions médicales et paramédicales

Lorsque les poursuites ou condamnations concernent une personne exerçant une profession médicale (médecin, pharmacien, dentiste, infirmier, kinésithérapeute) ou paramédicale (dont la liste est fixée par l'arrêté royal du 2 juillet 2009, *M.B.*, 17 août 2009), il convient de transmettre l'information également à la Commission médicale provinciale. Celle-ci est en effet chargée d'exercer un contrôle sur l'exercice des professions médicales dans un objectif de santé publique. La Commission médicale provinciale est à ce titre compétente pour retirer ou suspendre le visa permettant d'accéder à la profession, lorsque l'intéressé ne dispose plus des aptitudes physiques et psychiques pour poursuivre sans risque l'exercice de sa profession.

La Commission médicale provinciale compétente est celle du lieu d'exercice de la profession. Si vous ne disposez pas de cette information, la communication doit être adressée à la Commission médicale provinciale du lieu de domicile de l'intéressé.

4.3.4 Contenu de l'information à transmettre

a. Enquête ou poursuites en cours

Il convient de transmettre une brève information avec mention des infractions reprochées et du stade de la procédure. Il sera utile de rappeler le principe de la présomption d'innocence.

4.3.3. Bijkomende mededeling voor medische en paramedische beroepen

Wanneer vervolgingen of veroordelingen betrekking hebben op een persoon die in een medisch (geneesheer, apotheker, tandarts, verpleegkundige, kinesitherapeut) of paramedisch (cf. de lijst die vastgelegd werd in het koninklijk besluit van 2 juli 2009, *B.S.*, 17 augustus 2009) beroep actief is, moet deze informatie eveneens bezorgd worden aan de Provinciale Geneeskundige Commissie, want het is deze instantie die met het oog op de volksgezondheid instaat voor de controle op de uitoefening van de medische beroepen. Deze Commissie is bovendien bevoegd de toelating om een beroep uit te oefenen op te schorten of in te trekken wanneer betrokkene niet langer fysiek en/of psychisch geschikt is om zonder risico's zijn beroep waar te nemen.

De bevoegde Provinciale Geneeskundige Commissie is deze van de plaats waar het beroep uitgeoefend wordt. Indien deze gegevens niet beschikbaar zijn, moet de mededeling gericht worden aan de Provinciale Geneeskundige Commissie van de woonplaats van betrokkene.

4.3.4. Inhoud van de mee te delen informatie

a. Lopend onderzoek of lopende vervolging

Er moet hierover op een beknopte manier gecommuniceerd worden, met vermelding van de ten laste gelegde misdrijven en het stadium waarin de procedure zich bevindt. Het kan in deze context bovendien opportuun zijn om te herinneren aan het principe van het vermoeden van onschuld.

b. Condamnation

Lorsqu'une condamnation est coulée en force de chose jugée, il y a lieu de communiquer la copie de la décision, après l'avoir anonymisée, s'il y a lieu, quant à d'éventuels autres condamnés, victimes ou parties civiles.

b. Veroordeling

Wanneer een veroordeling in kracht van gewijsde is getreden, moet een afschrift van deze beslissing meegedeeld worden, waarbij desgevallend de eventuele andere veroordeelden, slachtoffers of burgerlijke partijen geanonimiseerd zullen worden.

Bruxelles, le 29 avril 2014

Brussel, 29 april 2014

Le procureur général près la cour d'appel à Liège, président du Collège des procureurs généraux,

De procureur-generaal bij het hof van beroep te Luik, voorzitter van het College van procureurs-generaal,

Christian DE VALKENEER

Le procureur général près la cour d'appel à Mons,

De procureur-generaal bij het hof van beroep te Bergen,

Ignacio DE LA SERNA

Le procureur général près la cour d'appel à Gand,

De procureur-generaal bij het hof van beroep te Gent,

Anita HARREWYN

Le procureur général a.i. près la cour d'appel à Bruxelles,

De procureur-generaal a.i. bij het hof van beroep te Brussel,

Jacques DE LENTDECKER

Le procureur général près la cour d'appel à Anvers,

De procureur-generaal bij het hof van beroep te Antwerpen,

Patrick VANDENBRUWAENE